

ინტერდისციპლინური ფაკულტეტაშორისი სადოქტორო პროგრამა “ანთროპოლოგია”

2. მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი:

ანთროპოლოგიის დოქტორი
PhD in Anthropology

3. სამაგისტრო პროგრამის ხელმძღვანელები: ლალი სურმანიძე, ქეთევან ხუციშვილი

4. **საკვალიფიკაციო დახასიათება:** თანამედროვე მეცნიერებაში ანთროპოლოგია განიხილება პორიზონტალურად სტრუქტურირებულ, სოციალურ და ჰუმანიტარულ დისციპლინათა სამეცნიერო კონგლომერატად, რომელზეც გავლენას ახდენს მულტიკულტურალიზმი, გლობალიზაცია და ტრანსნაციონალიზმი. გლობალური ტრანსფორმაციების გავლენით სამეცნიერო დარგთა კოსმოპოლიტიზაცია, შესაბამისად, აქცენტების ცვლილება, სამეცნიერო დისციპლინებში იწვევს ინტერესთა სფეროებისა და საკვლევო პრობლემების ცვლილებებსაც. ადამიანური არსებობის მრავალფეროვან და რთულ კონტექსტში სხვადასხვა დისციპლინის წარმომადგენელთა კვლევები ვეღარ თავსდება ტრადიციულად დადგენილი დისციპლინური ჩარჩოების ფარგლებში, რაც, თავის მხრივ, ცალკეული დარგების თვითრეფლექსიის აქტუალიზებას, სინთეზური კვლევითი სტრატეგიებისა და კონცეპტუალურ/საინტერპრეტაციო მოდელების აქტიური გამოყენებისკენ სწრაფვას განაპირობებს. პრაქტიკა ანუ ემპირიულ-კვლევითი საქმიანობა, რომელიც ანთროპოლოგიის ძირითად სიმბოლოდ სახელდება (“თეორიული ორიენტაციის ახალი ძირითადი სიმბოლო არსებობს და ესაა პრაქტიკა, რაც არც თეორიაა და არც მეთოდი თავისთავად, არამედ, უფრო სიმბოლოა, რომლის სახელითაც სხვადასხვა თეორია და მეთოდი ვითარდება”-მ. ორტნერი), მოიცავს მთელ რიგ პრაქტიკებს თვისებრივიდან რაოდენობრივ კვლევებამდე, თეორიული აქცენტების გადანაცვლებით სტრუქტურა/სისტემიდან პიროვნება/პრაქტიკაზე (ანუ გადანაცვლება სტატიკურ-სინქრონული ანალიზიდან დიაქრონულ-პროცესუალურ ანალიზზე). კვლევათა ძირითად ნიშნად ინტერდისციპლინურობა მიიჩნევა. ამგვარად, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებებში “კვლავ მკვდრეთით აღმდგარი დისციპლინათშორისო სულისკვეთება” (რ. ნისბეტი), რომელიც თანამედროვე ეტაპზე გამაწონასწორებელ ტენდენციად მიიჩნევა, სტიმულირებულია როგორც აკადემიური მეცნიერების, ისე პრაქტიკის ობიექტური მოთხოვნებით. შესაბამისად, მკვლევართა მომზადება **ინტერდისციპლინურ** საფუძვლებზე დროის მოთხოვნაა.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, წარმოდგენილი სადოქტორო პროგრამა მსმენელს სთავაზობს შედარებით ფართო გამოცდილებას თანამედროვე სოციოკულტურული ანთროპოლოგიის აქტუალური თეორიული და პრაქტიკული პრობლემატიკის კვლევის აქცენტირებაზე დაყრდნობით.

საკვლევ პრობლემათა სფერო მოიცავს მრავალფეროვან აქტუალურ პრობლემატიკას: სოციოკულტურული ფაქტორების ზემოქმედების კანონზომიერებები, პიროვნებისა და სოციალური ინსტიტუტების მიმართების ანთროპოლოგიური სპეციფიკა, სოციალური ფენომენების კულტურულ-

სპეციფიკური ასპექტები, სოციალური ცვლილების პროცესთა კულტურული ვარიაციები, სოციოკულტურული კვლევის მეთოდოლოგიის აქტუალური საკითხები, მულტიკულტურულობა და სოციალური ცვლილებები მულტიკულტურულ საზოგადოებებში, საზღვრები და იდენტობა, ეთნოკულტურული ტრანსფორმაცია და კროსკულტურული პარადიგმა, მოდერნიზა და ტრადიციის ურთიერთმიმართება თანამედროვე პრაქტიკის კონტექსტში და სხვ.

სწავლების შედეგი:

დარგობრივი კვალიფიკაცია: ანთროპოლოგი

პროგრამის გავლის შემდეგ კურსდამთავრებულები ადტურვილი იქნებიან ანთროპოლოგიაში აქტუალური თემატიკის (განსაკუთრებით, გამოყენებითი ანთროპოლოგიის სფეროში), ანთროპოლოგიური კვლევის მეთოდოლოგიური და ემპირიულ-კვლევითი პარადიგმების პრინციპების სიღრმისეული ცოდნით, აგრეთვე, დაუფლებული იქნებიან კონკრეტულ-კვლევით საქმიანობას ინტერდისციპლინური აზროვნების საფუძველზე, კერძოდ, პრობლემის დასმასა და კვლევის დაგეგმვას, კონკრეტული კვლევის სტრატეგიებსა და მეთოდებს,

ამგვარად, მრავალგვარი სოციოკულტურული სფეროს კვლევა/პროგნოზირების მოთხოვნილების არსებობის პირობებში კურსდამთავრებულთა წარმატებული პროფესიული საქმიანობა გულისხმობს შექმნილი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გამოყენებას სხვადასხვა სოციალურ კონტექსტში. შესაბამისად, კურსდამთავრებულთა კომპეტენცია მოიცავს ანთროპოლოგიურ კონტექსტში მოვლენათა კრიტიკულ ანალიზს, მათ შესასწავლად კვლევის დაგეგმვასა და დიზაინს, საკვლევი სფეროსთვის ადეკვატური კვლევითი სტრატეგიისა და მეთოდების შერჩევა/გამოყენებას, ექნებათ არსებულ მონაცემთა ახლებური გააზრებისა, ინტერპრეტაციისა და მეტაანალიზის უნარი.

დოქტორანტურის კურსდამთავრებულთა კომპეტენციაში შედის სოციოკულტურული ცხოვრების განსხვავებულ სფეროთა დინამიკის კვლევა, ანთროპოლოგიური სტრატეგიის დაგეგმვის ხელშეწყობა, ცვალებად გარემოში სოციალურ, მათ შორის, ეთნიკურ, ჯგუფთა უკონფლიქტო თანაარსებობის ხელშეწყობა პრობლემათა ანალიზი, აგრეთვე უზრუნველყოფა რეალისტური და სიღრმისეული კონსულტაციებით.

სადოქტორო პროგრამის კურსდამთავრებულთა დასაქმების სფეროები:

- სამთავრობო და კერძო სტრუქტურები, რომელთა ინტერესები მოიცავს საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროს დინამიკის შესწავლას;
- სპეციალიზებული კვლევითი ორგანიზაციები/ცენტრები (სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორები), რომელთა ინტერესი მოიცავს სოციალური და კულტურული ცხოვრების სხვადასხვა სფეროს ანალიზს კვლევებზე დაყრდნობით (ეკონომიკა, ბიზნესი, მარკეტინგი, მენეჯმენტი, განათლება, მედიცინა, მასმედია, პოლიტიკა, სამართალი, მომსახურების სფერო და ა.შ.);
- მრავალფეროვან დარგთა მეთოდების გამოყენებით შეკრებილ მონაცემთა საფუძველზე თანამედროვე სოციალური, პოლიტიკური და ეკონომიკური პრობლემების გადაჭრაზე ორიენტირებული ორგანიზაციები.

- შედარებითი ანთროპოლოგიური კვლევებით დაინტერესებული ცენტრები (როგორც სამეცნიერო, ისე გამოყენებითი).
- ეთნიკური კონფლიქტების რეგულირებასთან დაკავშირებული სამთავრობო და არასამთავრობო, აგრეთვე საერთაშორისო ორგანიზაციები;
- მასობრივი მედიის საშუალებები;
- ტურისტული სააგენტოები;
- კულტურისა და კულტურული სპეციფიკის შემსწავლელი სამეცნიერო ორგანიზაციები ან მათი განყოფილებები;
- სამუზეუმო დაწესებულებები და სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები;
- უმაღლესი სასწავლებლები, სადაც არსებობს კულტურისა და საზოგადოების შემსწავლელი სპეციალობები ან არსებობს მათზე მოთხოვნილება.
-

5. სადოქტორო პროგრამაზე მიღების წინაპირობები:

ანთროპოლოგიის სადოქტორო პროგრამაზე სწავლების მსურველებს მოეთხოვებათ მაგისტრის (ან მასთან გათანაბრებული) ხარისხის ფლობა ნებისმიერ სპეციალობაში.

პროგრამა გამიზნულია იმ პირებზე, რომელთა ინტერესები მოიცავს საზოგადოებათა სხვადასხვა სფეროს პრობლემათა შესწავლას ანთროპოლოგიურ კონტექსტში. წარმოდგენილი ინტერდისციპლინური სადოქტორო პროგრამის მკაფიოდ გამოკვეთილი ინტერდისციპლინურობა შესაძლებელს ხდის პროგრამის მიზნების რეალიზაციას სოციალური, ჰუმანიტარული, სახელოვნებო, საბუნებისმეტყველო განათლების მქონე პირებთან. ამგვარად, სადოქტორო პროგრამაზე სწავლის ერთადერთ ფორმალურ წინაპირობას მაგისტრის ხარისხის ან მასთან გათანაბრებული ხუთწლიანი სწავლების დამადასტურებელი დიპლომი წარმოადგენს.

მსურველთა ასაკი შემოისაზღვრება საერთო-საუნივერსიტეტო სტანდარტების შესაბამისად.

დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენა ჩამბარებლის მიერ სავალდებულო არ არის. ასეთი ინფორმაციის არსებობისას სწავლის მსურველს უპირატესობა მიენიჭება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუკი დადგენილი წესით დოქტორანტურაში ჩაბარებისას რამდენიმე პრეტენდენტს იდენტური მონაცემები აღმოაჩნდება.

სამუშაო გამოცდილება: არ არის სავალდებულო.